

Tietoa hevosrehujen valmistajille, tuojille, myyjille ja välittäjille

Ruokavirasto on tehostanut etämyynnin valvontaa, jonka oleellisena osana on rehujen merkintöjen ja mainonnan valvonta. [Tästä](#) ajankohtaisuutiseen aiheesta. Tähän tiedotteeseen on koottu keskeisimpiä hevosrehujen merkintöihin ja markkinointiin sekä koostumukseen liittyviä ohjeita rehualan toimijoille.

Mikäli teillä on kysyttävää liittyen hevosrehujen valmistukseen tai markkinointiin, voitte olla yhteydessä rehukyselyt@ruokavirasto.fi.

Hevosen ravitsemukselliset tarpeet

Rehulainsäädännössä hevonen luetaan elintarviketuotantoeläimeksi, riippumatta siitä, päätyykö se elintarvikkeeksi vai ei. Lainsäädännön määritelmä elintarviketuotantoeläimestä perustuu siihen, mitä eläinlajeja yleisesti EU:ssa käytetään ravinnoksi ([EY N:o 767/2009](#)). Koska hevonen lukeutuu elintarviketuotantoeläimiin, koskevat hevosten rehuja lainsäädännön näkökulmasta samat vaatimukset kuin muidenkin elintarviketuotantoeläinten, kuten nautojen, siipikarjan tai sikojen rehuja.

Rehujen tarkoitus on täyttää eläimen ravitsemukselliset tarpeet. Hevonen on lajina laiduntava ruohonsyöjä, minkä vuoksi pääosassa hevosen ravitsemuksessa on karkearehu. Riippumatta siitä, koostuuko hevosen päivän karkearehuannos laidunruhosta, säilöheinästä, kuivaheinästä tai oljesta, tulisi karkearehun kattaa suurin osa hevosen päivittäisestä kuiva-aineen saannista. Karkearehua täydentämään voidaan käyttää erilaisia rehuja sen mukaan, mikä on karkearehun koostumus. Myös hevosen ikä ja käyttötarkoitus voivat vaikuttaa ruokinnan täydentämiseen.

Rehutyypit

Hevosten lajinmukaiset ravitsemukselliset tarpeet määrittävät osaltaan sitä, millaisia teollisia rehuja niille voidaan markkinoida. Koska hevosen ravitsemuksen perusta on aina karkearehu, ei hevosille voida markkinoida **täysrehuina** tuotteita, jotka on tarkoitettu käytettäväksi karkearehun lisänä – tällaiset tuotteet eivät yksin kata hevosen ravitsemuksellisia tarpeita. Hevosille tarkoitettut rehuseokset, joilla on tarkoitus täydentää hevosen ravitsemukselliset tarpeet karkearehun lisäksi yhdestä säkistä, ovat usein puhekielessä tunnettuja täysrehuina, mutta rehulainsäädännön määritelmien mukaisesti ne tulee merkitä **täydennysrehuiksi**, joilla nimensä mukaisesti täydennetään karkearehua.

Hevosten ruokinnasta puhuttaessa esiin nousevat usein käsitteet **lisäravinne ja ravintolisä**.

Rehulainsäädäntö ei tunne näitä käsitteitä ja hevosille markkinoitavien tuotteiden tulisi olla merkittyjä joko **täydennysrehuiksi** tai **rehuaineiksi**. Apua rehulainsäädännön mukaisiin pakkausmerkintöihin ja markkinointiin löytyy [rehujen merkintäoppaasta](#).

Lainsäädännössä **rehuaineilla** tarkoitetaan esimerkiksi viljoja, leseitä tai rouheita tai merisuolaa.

Rehuaineiden pääasiallinen käyttötarkoitus on täyttää eläimen ravitsemukselliset tarpeet ja niitä voidaan käyttää eläinten ruokinnassa joko sellaisenaan tai raaka-aineena rehuseosten valmistuksessa.

Täydennysrehulla tarkoitetaan rehuseosta, jossa on korkeita pitoisuuksia tiettyjä ravintoaineita, mutta joka koostumuksensa perusteella on riittävä päiväannokseksi vain, jos sitä käytetään yhdessä muiden rehujen kanssa. Täydennysrehu voi olla joko usean rehuaineen seos tai rehuaineiden ja rehun lisäaineiden seos. Täydennysrehu voidaan nimetä myös kivennäisrehuksi, mikäli sen tuhkapitoisuus on vähintään 40 prosenttia.

Rehun lisäaineilla tarkoitetaan [rehun lisäainerekisteriin](#) merkittyjä EU:ssa hyväksytyjä lisäaineita, jotka voivat olla aineita, mikro-organismeja tai valmisteita. Lisäaineita voidaan lisätä rehuseoksiin esimerkiksi parantamaan rehun koostumusta tai säilyvyyttä. Lisäaineilla voidaan myös täydentää eläimen ravitsemuksellisia tarpeita tai edistää ruoansulatusta. Rehuissa käytettävät lisäaineet voivat olla esimerkiksi vitamiineja, aminohappoja tai säilöntäaineita. Käytettäessä rehun lisäaineita hevosten rehujen valmistukseen, tulee huomioida että, lisäaineet on hyväksytty käytettäväksi hevosilla. Rehun lisäaineiden käytöstä eläinten ruokinnassa säädetään [asetuksessa \(EY\) N:o 1831/2003](#).

Esiseoksilla tarkoitetaan joko usean rehun lisäaineen tai yhden tai useamman lisäaineen ja kantaja-aineena käytettävien rehuaineiden seoksia. Esiseoksissa lisäaineet voivat olla myös veteen sekoitettuina. Esiseokset on tarkoitettu sekoitettavaksi rehuun rehuseoksen valmistuksen yhteydessä. Tietty rehun lisäaineet on annosteltava aina valmistettavaan rehuseokseen esiseoksen muodossa. Tällaisia lisäaineita ovat seleeni, kupari, D-vitamiini ja A-vitamiini.

Rehujen koostumus

Rehulainsäädäntö asettaa rajoituksia rehujen koostumukselle sekä rehuissa käytettäville lisäaineille. Rehujen tulee olla kohde-eläinlajeille sopivia ja turvallisia, eivätkä ne saa sisältää aineita, joiden käyttö tai markkinoille saattaminen eläinten ruokintaan on kielletty. Rehuissa kielletyt aineet on kuvattu [asetuksen 767/2009 liitteessä III](#). Rehuissa saa käyttää vain rehunlisäaineiksi hyväksytyjä lisäaineita. Lisäksi tulee huomioida, että hevosten rehuissa käytettävien lisäaineiden tulee olla hyväksytyjä käytettäväksi hevosille ja lisäaineita saa käyttää vain niille asetuksessa kuvattuun käyttötarkoitukseen. Kaikkia elintarvikettä käyttöön hyväksytyjä lisäaineita ei ole hyväksytty rehun lisäaineiksi ja tämän vuoksi kaikkia elintarvikkeissa yleisesti käytettyjä lisäaineita ei voida käyttää rehuissa.

Lisäaineasetuksessa on säädetty tietyille rehun lisäaineille sallitut enimmäispitoisuudet. **Täydennysrehujen osalta pitoisuudet saavat olla korkeintaan 100x kullekin lisäaineelle erillisessä asetuksessa määritellyn, täysrehussa sallitun pitoisuuden verran.** Kunkin lisäaineen käyttöä koskevat asetukset on listattu lisäainerekisteriin. **Mikäli täydennysrehun pitoisuudet ylittävät asetuksessa lisäaineelle määritetyn enimmäispitoisuuden, luokitellaan ne täydennysrehujen sijaan esiseoksiksi.** Esiseokset on tarkoitettu käytettäväksi rehuseosten valmistamiseen, ei eläinten ruokintaan sellaisenaan. Poikkeuksena tästä ovat erityisravinnoksi tarkoitettut rehut (seuraavassa jaksossa), joissa lisäaineiden pitoisuus saa ylittää täydennysrehuille sallitun pitoisuuden. Erityiseen ravitsemukselliseen tarkoitukseen hyväksytyjen rehujen vaatimukset löytyvät asetuksesta [\(EU\) 2020/354](#).

Erityisten ravitsemuksellisten tarpeiden täydentäminen

Koska rehujen tarkoituksena on täyttää eläimen ravitsemuksellisia tarpeita, kuten valkuaisen, kivennäisaineiden tai vitamiinien tarvetta, **ei rehuja voida markkinoida sairauksien tai niiden oireiden hoitoon, parantamiseen tai ennaltaehkäisyyn.** Esimerkkinä runsaasti C-vitamiinia sisältävän rehun voidaan kertoa täydentävän eläimen C-vitamiinin puutosta ruokinnassa. Sen sijaan ei voida väittää, että sisältämänsä C-vitamiinin vuoksi rehu ennaltaehkäisee virtsatulehdusta tai ylläpitää virtsateiden terveyttä. Sen lisäksi, että rehuista esitetyt terveydelliset väittämät ovat rehulainsäädännössä kiellettyjä, ovat ne myös harhaanjohtavia, sillä ruokinnassa on aina kyse kokonaisuuden tasapainosta, ei yksittäisen ravintoaineen ominaisuuksista.

Poikkeuksena rehuihin liittyviin terveydellisiin väittämiin ovat [asetuksen \(EU\) 2020/354](#) mukaiset **erityiset ravitsemukselliset käyttötarkoitukset**. Tuotteista, joiden koostumus vastaa käyttötarkoitustietueissa

esitettyjä vaatimuksia, voidaan esittää asetuksessa mainitut väittämät. On kuitenkin huomioitava, että vaikka tuote vastaisi koostumukseltaan asetuksessa mainittua hyväksyttyä käyttötarkoitusta, ei siitä saa esittää muita kuin asetuksessa hyväksytyjä väittämiä. Huomioitavaa on myös, että asetuksessa on määritelty eläinlajit, jolle kyseinen erityinen ravitsemuksellinen tarkoitus on hyväksytty. Hevosille on esimerkiksi hyväksytty erityiseen ravitsemukselliseen tarkoitukseen rehuja kavioiden ja nahan uudistumisen edistämiseen sekä elektrolyyttitasapainon säilyttämiseen runsaan hikoilun yhteydessä. Erityiseen ravitsemukselliseen tarkoitukseen markkinoitavat rehut tulee merkitä **erityisravinnoiksi**. Luetteloon voidaan lisätä uusia käyttötarkoituksia sen jälkeen, kun komissiolle osoitetusta hakemuksesta on tehty tieteellinen arviointi.

Rehujen merkinnät

Rehuaineiden ja rehuseosten pakollisista merkinnöistä ja niiden esittämisestä säädetään markkinoillesaattamisasetuksessa [\(EY\) N:o 767/2009](#). Rehuaineista ja rehuseoksista voidaan antaa myös muita tietoja, jos noudatetaan em. asetuksen periaatteita ja tiedot ovat yksiselitteisiä sekä mitattavissa ja perusteltavissa. Rehun lisäaineiden ja esiseosten merkintävaatimuksista säädetään lisäaineasetuksessa [\(EY\) N:o 1831/2003](#). Mikäli rehu sisältää muuntogeenisiä, eläinperäisiä tai luonnonmukaisesti tuotettuja ainesosia, tulee huomioida vastaava lainsäädäntö.

Osana rehurturvallisuutta on tuotteiden oikea käyttö ja annostelu. Myyntipakkauksissa tulee olla kuluttajille selkeät tiedot siitä, mitä tuote sisältää. Asetuksessa rehujen markkinoille saattamisesta on määritelty kullekin rehutyyppille pakolliset tiedot, jotka on merkittävä rehupakkaukseen. Rehutyyppistä riippuen myös selkeät annosteluohjeet ovat tarpeen; täydennysrehuille ja täysrehuille annosteluohjeet ovat pakollisia. **Annosteluohjeet tulee antaa tilavuus- tai painoyksikkönä eläintä kohti vuorokaudessa. Annosteluohjeena ei siis voi olla annostelu kerran viikossa; eläimen ravintoaineiden saanti tulee turvata päivittäin.** Kuluttajille suunnatuissa tuotteissa tulee myös huomioida annostelun tarkkuus esimerkiksi talliolosuhteissa; jos tuotetta täytyy annostella hevoselle tipoitain tai vain muutamia grammoja, on hyvin todennäköistä, että tuotteen annosmäärä kasvaa mittavirheen vuoksi moninkertaiseksi. Tällaisten tuotteiden kohdalla on syytä pohtia, aiheutuuko tuotteen virheellisestä annostelusta eläimelle haittaa ja vastaako tuote ylipäättään koostumukseltaan täydennysrehun määritelmää vai onko kyseessä sittenkin esiseos.

Markkinointi

Harraste-, kilpa- ja siitoshevosten ravitsemukselliset tarpeet poikkeavat usein paljonkin toisistaan ja lisäksi esimerkiksi eri hevosurheilun lajit asettavat erilaisia vaatimuksia ruokinnalle. Näin ollen myös hevosten rehuja täytyy olla saatavilla useisiin eri tarpeisiin. Rehujen markkinoinnissa tulee kuitenkin huomioida, että tuotteista esitettyjen **väittämien tulee perustua ravitsemuksellisten tarpeiden täydentämiseen, ei yksittäisten elimien toiminnan optimointiin tai sairauksien parantamiseen ja ennaltaehkäisyyn.** Lainsäädännön vaatimukset rehujen merkinnöistä ja markkinointiväittämistä koskevat pakkausten lisäksi myös mainoksissa, internetsivuilla tai verkkokaupoissa rehuista esitettäviä tietoja, eikä kiellettyjä markkinointiväittämiä tule esittää missään kanavassa.

Myös tuotteiden ryhmittelyssä internetsivuilla tai verkkokaupassa tulee huomioida rehujen markkinoillesaattamisasetuksen vaatimukset. Internetsivuista ja verkkokaupoista voi tehdä kuluttajalle informatiivisia ja helppokäyttöisiä jaottelemalla rehuja esimerkiksi rehutyyppin mukaan: täydennysrehut, rehuaineet, kivennäistäydennysrehut, valkuaisäydennysrehut ja vitamiinitäydennysrehut sekä erityisravinnot. Jaottelussa voi käyttää myös hevosten käyttötarkoitusta tai ikää: kilpahevoset, siitoshevoset ja varsat. Sen sijaan tuotteiden jaottelu elimien tai sairauksien mukaan ei ole rehulainsäädännön puitteissa

sallittua, eikä rehuja voi verkkosivuilla tai verkkokaupassa siksi näin jaotella. Rehut on selkeyden vuoksi myös hyvä sijoittaa jaottelussa erilleen hoitotuotteista, kuten linimenteistä, hoitosavista ja parafiiniöljyistä.

Rehujen markkinoinnissa voidaan viitata rehun erityisiin ravitsemuksellisiin ominaisuuksiin, kuten suureen vitamiinipitoisuuteen, rehussa esiintyvään tai siitä puuttuvaan aineeseen tai erityiseen valmistusmenetelmään sekä näistä johtuvaan vaikutukseen. Hyväksytyistä rehun lisäaineista saa esittää myös lisäainerekisterissä kuvatun käyttötarkoituksen. Edellä mainittujen väittämien tai esillepanojen tulee olla puolueettomia ja toimivaltaisen viranomaisen todennettavissa sekä rehun käyttäjän ymmärrettävissä.

Väittämien tulee perustua tieteelliseen tutkimukseen ja tieteellisen vahvistuksen on oltava saatavilla silloin, kun rehu saatetaan markkinoille. Tutkimusviitteiden esittämisessä tulee myös huomioida, että tutkimusten tulee olla kohde-eläinlajilla tehtyjä, eikä esimerkiksi ihmisillä tai rotilla tehtyjä tutkimuksia voida käyttää viitteenä hevosten rehujen markkinoinnissa. Markkinointiväittämissä tulee huomioida myös rehun sisältämien ravintoaineiden pitoisuus; on harhaanjohtavaa viitata yksittäisen ainesosan vaikutukseen, jos sen pitoisuus tuotteessa tai rehuannoksessa on eläimen ravitsemukselliseen tarpeeseen verrattuna olematon. Esimerkkejä kielletyistä ja sallituista väittämistä sekä tutkimusnäyttöä vaativista väittämistä löytyy [rehujen merkintäoppaasta](#).

Vaatimukset rekisteröinnistä ja hyväksynnästä

Kaikkien hevosten rehuja valmistavien ja markkinoille saattavien toimijoiden tulee olla rekisteröityneitä rehualan toimijoita. Lisäksi lisäaineiden ja esiseosten käyttö eläinten ruokinnassa edellyttää rekisteröitymistä rehun valmistajaksi. Poikkeuksena tästä, rehualan alkutuotannon toimijat saavat käyttää säilörehunsäilöntäaineita ilman rekisteröitymistä rehun valmistajaksi. Tiettyjen hevosten rehuissa käytettävien lisäaineiden ja esiseosten valmistaminen ja käyttäminen rehujen valmistukseen sekä niiden markkinoille saattaminen edellyttävät rehuhygieniasetuksen mukaista hyväksyntää. Lisätietoja rekisteröitymisestä ja hyväksynnästä löytyy Ruokaviraston internetsivuilla kohdasta [rehualan toiminta](#).

Hevosten rehujen lisäaineiden valmistaminen ja markkinoille saattaminen edellyttävät hyväksyntää, mikäli lisäaineet kuuluvat lisäaineluokkiin 1b hapettumisestoaineet, 2a väriaineet, 3 ravitsemukselliset lisäaineet tai 4 eläintuotantoon vaikuttavat lisäaineet, kuten ruoansulatusta edistävät aineet. Esiseosten valmistajalta sekä markkinoille saattajalta edellytetään hyväksyntää sellaisten hevosten tarkoitettujen esiseosten osalta, jotka sisältävät A- ja D-vitamiinia, kuparia tai seleeniä. Myös A- ja D-vitamiinia, kuparia tai seleeniä yli 100x täysrehussa sallitun pitoisuuden sisältävien hevosten erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen valmistajan tulee hakea hyväksyntää. Lisäaineluokat on kuvattu kokonaisuudessaan asetuksessa [\(EY\) N:o 1831/2003](#).